

Izvešće o provedbi «Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010» za 2005. i 2006. godinu

1. Uvod

Zaključnim odredbama Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010, Vlada Republike Hrvatske obvezuje sva nadležna tijela koja su uključena u provedbu Strategije da o realizaciji mjera za koje su zadužena redovito podnose izvješća sukladno dinamici njihove provedbe, a najmanje jednom godišnje.

Predmetna izvješća se podnose Vladi Republike Hrvatske putem Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo, koji izrađuje objedinjeno godišnje izvješće.

Slijedom naprijed navedenoga, Zavod podnosi ovo izvješće o provedbi Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske, kako slijedi.

2. Sažetak pojedinačnih ocitovanja tijela i organizacija nadležnih za provedbu Strategije:

Izvešće o provedbi Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za 2006. godinu sadrži sažetak pojedinačnih ocitovanja sljedećih tijela i organizacija nadležnih za provedbu Strategije:

- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, MZOŠ
- Državni zavod za intelektualno vlasništvo, DZIV
- Ministarstvo pravosuđa, MP
- Državno odvjetništvo RH, DO RH
- Ministarstvo financija, Carinska uprava, Središnji ured
- Ministarstvo unutarnjih poslova, MUP
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, MPŠVG
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, MINGORP
- Ministarstvo kulture, MK
- Državni inspektorat, DI
- Hrvatska gospodarska komora, HGK
- Hrvatska obrtnička komora; HOK
- Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava:
  - o Hrvatska udruga za zaštitu izvodackih prava – HUZIP
  - o Hrvatsko društvo skladatelja – ZAMP
  - o Hrvatska diskografska udruga – HDU
  - o Društvo hrvatskih filmskih redatelja – DHFR.

2.1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ)

Sve kratkoročne mjere Strategije u nadležnosti MZOŠ-a planirane za realizaciju u 2005. godini tijekom 2006. dovršene su u potpunosti.

U provođenje praktički svih mjera Strategije u nadležnosti MZOŠ-a uključen je Zavod, te je u tom dijelu izvještaj o provedbi Strategije od strane Zavoda identičan onome MZOŠ-a.

Mjere koje su se odnosile na donošenje nedostajucih propisa realizirane su dijelom u studenom 2005. kada je imenovano Vijeće stručnjaka u području autorskog prava i srodnih prava (NN 136/05), a dovršene u ožujku 2006. g. kada je donesen Pravilnik o naknadama za sudjelovanje u radu Vijeća stručnjaka (NN 24/06), te Pravilnik o stručnim ispitima za ovlaštene zastupnike u području prava industrijskog vlasništva (NN 24/06). Time su se u potpunosti stekli uvjeti za djelovanje Vijeća stručnjaka u području autorskog prava i srodnih prava, te su postavljene osnove za daljnje unapređenje kvalitete vođenja postupaka za priznanje prava industrijskog vlasništva u Hrvatskoj.

Također, MZOŠ je putem Zavoda formalno zatražio status promatrača u sustavu žiga Europske unije i sustavu industrijskog dizajna Europske unije u okviru Ureda za harmonizaciju unutrašnjeg tržišta (OHIM) kako bi RH izravno pratila razvoj i primjenu europskog zakonodavstva u području žigova i industrijskog dizajna. Međutim, Ured je za sada odgodio davanje Hrvatskoj formalnog statusa promatrača, budući da se prema politici Ureda za unutrašnje tržište, isti dodjeljuje zemlji kandidatkinji tek po uspješnom zaključivanju pregovora o pristupanju Europskoj uniji. Međutim, nedostatak formalnog statusa promatrača odnosi se samo na sudjelovanje u upravljačkim tijelima Ureda, dok Hrvatska putem Zavoda redovito sudjeluje u radu tijela za tehničku suradnju sa zemljama članicama Europske unije.

U 2006. godini započete su aktivnosti na ostvarivanju niza srednjoročnih mjera Strategije planiranih za realizaciju u razdoblju od 2006. do 2007. godine. Društva za kolektivno ostvarivanje prava uz potporu Zavoda i odgovarajućeg projekta iz programa pomoći CARDS započela su aktivnosti na implementaciji odredbi Zakona autorskom pravu i srodnim pravima (ZAPSP) koje se odnose na naknadu za prazne medije za snimanje odnosno pribavljanje informacija u svrhu prikupljanja te naknade (tzv. *blank tape levy*). Iako je veći dio priprema za realizaciju odgovarajuće mjere predviđene Strategijom dovršen, do zastoja u realizaciji je došlo zbog negativnih javnih reakcija na uvođenje ove naknade, kao i spora između DKO-ova i budućih obveznika plaćanja ove naknade. Rješavanju ovog spora je u tijeku te su u njega uključeni svi relevantni sudionici, uključujući i odgovarajuće Vijeće stručnjaka. U narednom razdoblju očekuje se nastavak aktivnosti na implementaciji ove mjere.

MZOŠ putem Zavoda trajno prati daljnji razvoj zakonodavstva Europske unije iz područja intelektualnog vlasništva radi odgovarajućeg daljnjeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva. U 2006. g. Zavod je sčinio okvirnu analizu potrebnih izmjena temeljnih nacionalnih zakona radi implementacije Direktive 2004/48/EZ o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva od 29. travnja 2004. g. U narednom razdoblju planira se daljnja razrada potrebnih izmjena. Također, u tijeku su pripreme za pristupanje Hrvatske Europskoj patentnoj konvenciji i punom članstvu u Europskoj patentnoj organizaciji, te se isto očekuje sredinom 2007. godine.

U Zavodu su u tijeku tehničke pripreme za osnivanje Žalbenog vijeća koje bi u narednom razdoblju trebao dobiti i odgovarajuće nadležnosti u žalbenim postupcima na odluke Zavoda u postupcima stjecanja prava intelektualnog vlasništva.

Implementacija ostalih mjera vezanih uz izmjene i koncentraciju nadležnosti sudova u pitanjima intelektualnog vlasništva očekuje se u narednom razdoblju, no njihova dinamika prvenstveno će ovisiti o dinamici realizacije opće reforme pravosuđa čije su sastavni dio.

2.2. Državni zavod za intelektualno vlasništvo

U provođenje praktički svih mjera Strategije u nadležnosti MZOŠ-a uključen je Zavod, te je u tom dijelu izvještaj o provedbi Strategije od strane Zavoda identičan onome MZOŠ-a.

Kratkoročne mjere za unapređenje institucionalnog okvira većinom su u visokoj fazi realizacije. Petogodišnji informacijski plan Zavoda izrađen je kako je planirano Strategijom i u najvećoj mjeri se uspješno provodio tijekom 2005. i 2006. godine. U skladu s tim planom u proteklom razdoblju znatno je u kvalitativnom i kvantitativnom smislu unaprijeđena aktivnost Zavoda u području podizanja javne svijesti o pravima intelektualnog vlasništva, kao i informiranja korisnika sustava te ostale zainteresirane javnosti. Povećan je opseg stručnih i informativnih podataka na raspolaganju zainteresiranima putem internetske stranice, službenog glasila – Hrvatskog glasnika intelektualnog vlasništva, te ostalih publikacija Zavoda, kao i njihova ažurnost u objavljivanju, a unaprijeđena je u određenoj mjeri i sveukupna informacijska potpora korisnicima i javnosti. Odgovarajućim usmjerenjem informacijskih aktivnosti Zavoda postignuta je i ravnomjerna regionalna dostupnost stručnih informacija iz područja intelektualnog vlasništva na javnim gospodarskim priredbama, kao i prioritetna usmjerenost na najvažnije ciljne skupine (gospodarstvo i znanstvenoistraživačke institucije). Zahvaljujući provedbi projekata iz programa pomoći CARDS znatno je povećana dostupnost stručne edukacije iz područja intelektualnog vlasništva svim ciljnim skupinama, osobito gospodarstvu, znanstvenoistraživačkoj javnosti, zastupnicima za industrijsko vlasništvo te ostaloj zainteresiranoj javnosti. Organizacijom ukupno 5 postava izložbi Zavoda kojima se promoviraju hrvatski izumitelji tijekom 2005. i 2006. g., od kojih su dvije organizirane izvan Zagreba, unaprijeđena je opća razina percepcije značaja intelektualnog vlasništva u širokoj javnosti. Za potpuno ostvarivanje dinamike informacijskog plana Zavoda u promatranom razdoblju, nedostajali su odgovarajući ljudski resursi. Rješavanje ovog problema planira se u prvoj polovici 2007.g., nakon čega će se steci uvjeti za potpuno praćenje planirane dinamike realizacije informacijskog plana.

Ostali petogodišnji planovi u fazi su definiranja, a njihovo kašnjenje izazvano je u najvećoj mjeri povećanim angažmanom na rješavanju operativnih problema uslijed kvalitativno nedostatnih ljudskih resursa za praćenje pojačane dinamike i stalno rastuće složenosti poslova vezanih uz ukupnu prilagodbu standardima Europske unije.

Iako je Zavod u 2005. i 2006. godini zaposlio znatan broj novih djelatnika, temeljem najviših raspoloživih kvalifikacijskih i evaluacijskih mjerila, u 2006. godini došlo je istovremeno i do znatnog odljeva dugogodišnjih i osposobljenih djelatnika, u najvećoj mjeri zbog ukupno nestimulativnog sustava plaća i napredovanja u okvirima državne uprave. Naime, s obzirom na prirodu djelatnosti Zavoda, za dostizanje standarda

kvalitete Europske unije u postupcima dodjele prava intelektualnog vlasništva nužne su izrazito visoke kvalifikacije i stručnost zaposlenika, bitno iznad prosjeka opće državne uprave, i to onih stručnih profila koji se lako zapošljavaju u znatno stimulativnijem privatnom sektoru. Stoga je u narednom razdoblju nužno naći odgovarajuće rješenje za zapošljavanje i zadržavanje odgovarajuće kvalificiranih i osposobljenih zaposlenika.

Zavod je tijekom 2005. te osobito u 2006. godini provodio izrazito intenzivan program strukturirane stručne izobrazbe i obuke zaposlenika, osobito temeljem implementacije odgovarajućeg projekta iz programa pomoći CARDS. Međutim, efekti ovih mjera znatno su umanjeni navedenim problemima fluktuacije zaposlenika.

Implementacija većeg broja srednjoročnih mjera također je pokrenuta ili je u naprednoj fazi realizacije.

Obavljene su sve pripreme, tehničke i pravne naravi, za prevodenje i izdavanje u tiskanom i elektroničkom obliku VIII. izdanja Međunarodne klasifikacije patenata, što se planira u prvoj polovici 2007. godine.

Zavod je tijekom 2005. i 2006. godine višekratno poduzimao inicijativu na uspostavljanju zajedničkog informacijskog inovacijskog centra za korisnike, koji bi objedinjavao relevantne informacije više institucija uključenih u tzv. Hrvatski inovacijski sustav, a koje su smještene u zajedničkoj zgradi i to prvenstveno Zavoda, odgovarajućih programa MINGORP-a, te Hrvatskog zavoda za norme (HZN) i Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM). Za tu svrhu Zavod je preliminarno osigurao sredstva putem odgovarajućeg projekta PHARE 2006, te je zatražio i suglasnost Ministarstva financija za namjensko ulaganje dijela raspoloživih deviznih sredstava (prihodi s naslova obavljanja djelatnosti DZIV -a) u uređenje ovoga prostora.

U travnju 2006. godine Zavod je u suradnji s Udrugom stručnjaka za licenciranje izdao Vodic za pregovaranje i ugovaranje licenciranja i prijenosa tehnologije kao hrvatski prijevod odgovarajuće publikacije nastale suradnjom Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo i Svjetske trgovinske organizacije. U suradnji s Udrugom stručnjaka za licenciranje u tijeku su pripreme na izradi odgovarajućeg pratećeg programa radionice koja bi se trebala organizirati tijekom 2007. godine.

U prosincu 2005. g. Zavod je u suradnji sa Svjetskom organizacijom za intelektualno vlasništvo i Europskom patentnom organizacijom u Zagrebu organizirao inicijalni seminar o intelektualnom vlasništvu za znanstvenoistraživačke institucije, a za predstavnike triju pilot institucija na kojima je započelo uvođenje institucionaliziranog sustava zaštite i eksploatacije intelektualnog vlasništva. Zavod je osigurao sudjelovanje na naprednoj inicijativi istog seminara koja se održala u lipnju 2006. godine u Skopju.

Kao prvi korak u planiranom razvoju javnog uslužnog programa koji bi gospodarskim subjektima pomagao u povećanju konkurentnosti u vezi s intelektualnim vlasništvom, u suradnji s HGK-om organizirana je u studenom 2006. godine u Osijeku cjelodnevna

radionica posvecena gospodarskim aspektima intelektualnog vlasništva za članove HGK-a.

Zavod je tijekom 2006. godine inicirao suradnju s Državnim zavodom za statistiku (DZS) radi razvoja sadržaja i strukture statističkih podataka o intelektualnom vlasništvu, modela njihova prikupljanja, obrade i objavljivanja kao temelja za pouzdano makroekonomsko praćenje i odlučivanje o intelektualnom vlasništvu u gospodarstvu RH. Ostvareni su prvi koraci u tom smjeru, a planira se intenziviranje aktivnosti na tom planu tijekom prve polovice 2007. godine. Ova se suradnja dijelom realizira i u izradi studije o utjecaju industrija povezanih s autorskim pravom i drugim pravima intelektualnog vlasništva na nacionalno gospodarstvo koju je Zavod započeo, uz angažman domaćih i stranih stručnjaka te potporu Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo tijekom 2006. godine. Završetak rada na studiji planira se u drugom kvartalu 2007. godine.

Zavod je tijekom 2006. godine osigurao sve preduvjete za provedbu stručnih ispita za zastupnike u području prava intelektualnog vlasništva kako je to predviđeno zakonom, te putem niza stručnih seminara u okviru odgovarajućeg programa CARDS osigurao mogućnost prethodne pripreme kandidata.

Radi kontinuiranog poučavanja o svim aspektima intelektualnog vlasništva, prvenstveno svojih djelatnika, ali i svih dionika NSIV-a i drugih zainteresiranih skupina i pojedinaca, DZIV je tijekom 2006. poduzeo pripremne korake na osnivanju akademije za intelektualno vlasništvo. Inicirana je i uspješno započeta suradnja s akademijama Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo i Europske patentne organizacije. Intenziviranje aktivnosti na implementaciji ove mjere planirana se tijekom 2007. godine.

2.3. Ministarstvo pravosuđa

U okviru «Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005-2010», Uprava za organizacijsko kadrovske poslove Ministarstva pravosuđa poduzela je aktivnosti koje se odnose na statističko praćenje sudskih postupaka vezanih za zaštitu intelektualnog vlasništva i drugih srodnih prava. S tim u vezi, Uprava će prikupljati od sudova podatke o navedenim predmetima i godišnje pripremati o istome izvješća.

Vezano uz srednjoročne mjere, pitanja koja se odnose na nadležnost sudova za postupanje u predmetima intelektualnog vlasništva bit će riješena u okviru rješenja i mjera za provedbu reforme pravosudnog sustava tj. određivanjem stvarne nadležnosti pojedine vrste sudova.

Stoga smatramo da direktiva 2004/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. godine o provedbi prava intelektualnog vlasništva neće zahtijevati izmjene i dopune Zakona o obveznim odnosima, već posebnih propisa kojima je uređeno intelektualno vlasništvo (koji nisu u djelokrugu Ministarstva pravosuđa).

Pravosudna akademija Ministarstva pravosuđa do sada je organizirala slijedeće aktivnosti iz područja zaštite intelektualnog vlasništva:

2006.godine

Radionica za suce, državne odvjetnike i Državni inspektorat : « Slobodno kretanje roba i intelektualno vlasništvo» Modul 4 regionalnog projekta CARDS 2003 «Uspostavljanje nezavisnog, pouzdanog i ucinkovitog pravosuda i jacanje pravosudne suradnje na Zapadnom Balkanu», broj polaznika:18.

2007.godine

Teme iz podrucja intelektualnog vlasništva bit ce obuhvacene edukacijom državnih odvjetnika u okviru projekta CARDS 2003. «Strucno usavršavanje državnih odvjetnika»

Modul «borba protiv organiziranog i kibernetickog kriminaliteta». U okviru tog modula u prvoj polovici 2007. godine organizirat ce se 4 radionica za oko 80 državnih odvjetnika u 4 Regionalna centra Pravosudne akademije (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek).

Ostali programi iz podrucja zaštite intelektualnog vlasništva mogu se organizirati u drugoj polovici 2007. ovisno o izraženim potrebama ciljnih skupina Pravosudne akademije.

2.4. Državno odvjetništvo RH

Državno odvjetništvo RH napominje da je za provedbu mjera predvidenih Strategijom nadležno Ministarstvo pravosuda.

Državno odvjetništvo RH navodi da državni odvjetnici u skladu s programima Pravosudne akademije sudjeluju u realizaciji edukativnih programa koji se odnose na ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva.

Nadalje, Državno odvjetništvo RH istice da ne posjeduje racunalne sustave za pracenje rada na predmetima koji se ticu povreda prava intelektualnog vlasništva pa se rad na tim predmetima prati putem redovitih tromjesečnih izvješća o stanju svakog pojedinog predmeta – radi se o klasicnim upisnicima predmeta koji ne predstavljaju nikakvu bazu podataka te stoga nije moguca njihova usporedba s odnosnim bazama podataka drugih državnih tijela.

Državno odvjetništvo RH upozorava da predvidene mjere koncentracije predmeta u svezi ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva u nekoliko najvećih općinskih sudova u Republici Hrvatskoj ne bi polucile rezultate, navodeći da je Vrhovni sud Republike Hrvatske bio prisiljen dio predmeta iz nadležnosti nekih od navedenih sudova prenijeti u rad manje opterećenih sudova.

Stoga Državno odvjetništvo RH predlaže dekoncentraciju postupanja u navedenim predmetima.

2.5. Ministarstvo financija, Carinska uprava, Središnji ured

Na prijedlog Ministarstva financija – Carinske uprave, Vlada Republike Hrvatske donijela je 28. travnja 2006. godine novu Uredbu o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje određena prava intelektualnog vlasništva koja je u potpunosti u skladu s važećim relevantnim propisima EUROPSKA UNIJA. navedena Uredba stupila je na snagu 13. svibnja 2006. godine a objavljena je u «Narodnim novinama», broj 50/2006.

U odnosu na unapređenje institucionalnog okvira, Ministarstvo financija – Carinska uprava u ostvarenju kratkorocnih mjera poduzela je sljedeće: na internet stranicama Carinske uprave objavljeni su propisi koji se odnose na novi režim carinskih mjera protiv povrede prava intelektualnog vlasništva; za opremanje carinskih ispostava predložena je nabava 108 digitalnih kamera za snimanje robe kojom se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva kroz projekt PHARE 2006 «Strengthening of the capacity to enforce the intellectual property rights in Croatia», kako bi se snimke elektronskim putem prosljedile nositeljima prava te drugim tijelima zaduženim za provedbu prava intelektualnog vlasništva; u sklopu Središnjeg ureda Carinske uprave, u travnju 2006. godine osnovan je posebni Odsjek za zaštitu intelektualnog vlasništva kojeg cine tri djelatnika; tijekom travnja 2006. godine u svakoj od carinarnica provedeno je povećanje broja službenika zaduženih i odgovornih za provedbu carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

U odnosu na provedbu srednjorocnih mjera, Carinska uprava je u svibnju 2006. godine inicirala proširenje suradnje s Državnim inspektoratom i Ministarstvom unutarnjih poslova kroz razmjenu i prosljeđivanje informacija o nadležnim kontakt osobama; carinarnice i carinske ispostave su upozorene na njihovu dužnost izvješćivanja nadležnih državnih tijela o postojanju sumnji u povredu prava intelektualnog vlasništva; ravnatelj Carinske uprave donio je 24. srpnja 2006. godine Naputak za provedbu carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

Planirane aktivnosti u odnosu na provodenje srednjorocnih mjera jesu: aktivnosti na iniciranju suradnje u cilju zajednickog nastupa sa Zavodom, Državnim inspektoratom i Ministarstvom unutarnjih poslova kao nadležnim institucijama za ostvarivanje prava intelektualnog vlasništva; osigurati ujednacenu i ucinkovitu primjenu carinskih propisa koji uređuju provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva kroz sustavnu edukaciju carinskih službenika putem Carinskog centra za obuku ustanovljenog u travnju 2005. godine i pet novoustrojenih Regionalnih centara za obuku (Zagreb, Split, Osijek, Koprivnica i Rijeka), uz uključivanje nositelja prava i predstavnika drugih relevantnih institucija.

U odnosu na pružanje statistickih podataka javnosti o uspješnoj provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva radi promicanja svijesti o vrijednosti prava intelektualnog vlasništva, predvida se zajednicki nastup Carinske uprave s drugim nadležnim državnim tijelima. Potrebne pripreme za skupljanje takvih statistickih podataka provedene su kroz donošenje Naputka za provedbu carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva kojim su definirani podaci koji se u svakom konkretnom slucaju prosljeđuju Središnjem uredu Carinske uprave.

2.6. Ministarstvo unutarnjih poslova

Izmjenama Zakona o kaznenom postupku donesenim u 2006. godini u dijelu koji se odnosi na mogućnost korištenja posebnih mjera iz članka 181. Zakona, obuhvaćena su kaznena djela navedena u Konvenciji o cyber kriminalu osim onih djela koja se odnose na povredu autorskog i srodnih prava.

Stoga je 2007. godini predviđeno daljnje usklađivanje Zakona o kaznenom postupku s odredbama Konvencije o cyber kriminalu, posebice u svezi korištenja mjera propisanih u članku 181. Zakona koje se primjenjuju na povrede autorskog i srodnih prava, hitno otkrivanje podataka o prometu, hitnu zaštitu podataka, nadzor i presretanje informacija na internetu, prekogranični pristup podacima.

Ministarstvo unutarnjih poslova planira u 2007. godini formirati Odsjek za kompjutorski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva u policijskim upravama I. i II. kategorije, u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku i Puli.

Takoder je planirana nabava opreme za forenziku racunala koja će većim dijelom biti financirana kroz projekt PHARE 2006 «Strengthening of the capacity to enforce the intellectual property rights in Croatia», koji je odobren u 2006. godini.

U okviru planiranih srednjoročnih aktivnosti, predviđena je nabava racunala za potrebe djelatnika Odsjeka za kompjutorski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva, nabava sustava za nadzor i presretanje prometa na internetu te izgradnja skladišnog prostora za privremeno oduzete predmete u postupcima zbog povrede prava intelektualnog vlasništva.

2.7. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva pokrenulo je u okviru projekta CARDS 2002 «Jačanje sposobnosti u području poljoprivrede, živih životinja i prehrambenih proizvoda» izradu tablice usklađenosti Zakona o hrani (NN 117/03, 130/03, 48/04), Pravilnika o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane (NN 80/05) i Pravilnika o priznavanju posebnih svojstava hrane i dodjeli oznake «tradicionalni ugled» (NN 127/05) sa Uredbom Vijeća EUROPSKA UNIJA 510/2006 koja zamjenjuje Uredbu Vijeća 2081/1992, te sa Uredbom Vijeća EUROPSKA UNIJA 509/2006 koja zamjenjuje Uredbu Vijeća 2082/1992. Izrada novog Zakona o hrani u završnoj je fazi, a Ministarstvo je uzelo u obzir veći dio primjedbi i sugestija konzultanta, a s ciljem daljnjeg usklađivanja zakonodavstva RH s zakonodavstvom EUROPSKA UNIJA u području politike kvalitete. Slijedom navedenog, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva izvršilo je svoju obavezu koja proizlazi iz Strategije.

2.8. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Iako je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, prema kratkorocnim i dugorocnim mjerama predviđenima Nacionalnom strategijom razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske trebalo predložiti i dati na usvajanje izmjene i dopune Zakona o trgovini u dijelu koji se odnosi na nepošteno tržišno

natjecanje, Ministarstvo nije bilo u mogućnosti izvršiti predloženu mjeru budući da u novom prijedlogu Zakona o trgovini, a na prijedlog Agencije za tržišno natjecanje, nema odredbi vezanih za nepošteno tržišno natjecanje.

Stoga Ministarstvo predlaže da se nakon donošenja novog Zakona o trgovini predložena kratkorocna mjera izmijeni i prilagodi novim propisima u kojima su sadržane odredbe za nepošteno trgovanje.

2.9. Ministarstvo kulture

Ministarstvo kulture je tijekom 2006. godine organiziralo niz sastanaka na temu «Pravo javne posudbe» te o istom pitanju posebno raspravljalo na sjednicama Radne skupine za reformu politike prema knjizi.

U Republici Hrvatskoj ne postoji niti jedna organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskog prava u ovom području, kao niti jedna udruga korisnika koja bi mogla pregovarati o visini naknade koja bi pripadala autorima za javnu posudbu njihovih autorskih djela.

Kako je ovo pravo na naknadu za javnu posudbu privatno pravo, Ministarstvo kulture nema utjecaja na osnivanje udruge za kolektivno ostvarivanje prava za ovo područje pa stoga do sada nije provedena zakonska odredba koja jamci ovo pravo.

2.10. Državni inspektorat

Glede provedbe kratkorocne mjere kojom je Državnom inspektoratu predviđeno osiguranje dostatnog prostora za pohranu oduzete krivotvorene i piratske robe u suradnji s Carinskom upravom i policijom, predloženo je da se provedba ove mjere osigura u sklopu projekta PHARE 2006. godinu «Strengthening of the capacity to enforce the intellectual property rights in Croatia», što je odbijeno od strane Europska unijarske komisije a predloženo je da se u okviru navedenog projekta, kao vid tehničke pomoći precizno identificiraju potrebe za navedenim skladištima.

Prema sadašnjim procjenama, potrebno je 5 skladišta površine po 300 m², što ukupno iznosi 1500 m² skladišnog prostora. Sredstva za navedena skladišta još nisu osigurana ali su predviđena u planiranim proračunskim sredstvima za provedbu NPPEUROPSKA UNIJA za razdoblje 2007.-2009. kao i u procjeni financijskog učinka uskladivanja zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stecevinom Europska unijarske unije.

Glede provedbe srednjorocne mjere koja se odnosi na izobrazbu gospodarskih inspektora Državnog inspektorata u području zaštite prava intelektualnog vlasništva, poduku u provođenju nadzora i poduzimanju mjera u ovom području, istice se da se edukacija koja se sastoji u prepoznavanju krivotvorene i piratske robe provodi kontinuirano kroz organizirana savjetovanja, radionice, seminare, izradom uputa za postupanje kao i davanjem pismenih i usmenih uputa u pojedinačnim slučajevima iz sjedišta Državnog inspektorata, Odjela za intelektualno vlasništvo te pružanjem stručne pomoći prilikom obavljanja nadzora.

U sklopu provođenja naprijed navedene mjere, u 2006. godini izradene su sljedeće upute za postupanje: Upute za postupanje po Zakonu o autorskom pravu i srodnim

pravima, Naputak za rad u svezi nedozvoljene trgovine robom kojom se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva, prodaje robe kojom se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva na klupama i tržnicama i nadzora nad prometom robe iz uvoza kojom se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva. Upućen je i dopis podružnim jedinicama Državnog inspektorata kojim se zahtijeva pojačan nadzor nad prometom roba kojom se povrjeđuju prava intelektualnog vlasništva u vrijeme turističke sezone i kojim je ukazano na najčešće oblike kršenja ovih prava te dana uputa za postupanje.

U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i nositeljima prava intelektualnog vlasništva, u prvih devet mjeseci 2006. godine Državni inspektorat organizirao je tri seminara za gospodarske inspektore Državnog inspektorata: trening o pretrazi računala – pregledavanje i dokumentiranje instaliranog softvera na računalima, seminar o prepoznavanju krivotvorenih robnih žigova i seminar o zaštiti intelektualnog vlasništva u trajanju od četiri dana održan u organizaciji Policijske akademije MUP-a.

Djelatnici Odjela intelektualnog vlasništva Državnog inspektorata su tijekom 2006. godine prisustvovali trima seminarima/radionicama na temu provedbe prava intelektualnog vlasništva.

Glede provedbe srednjoročne mjere koja se odnosi na razvoj mehanizama suradnje s drugim tijelima nadležnima za provedbu prava intelektualnog vlasništva u prikupljanju, razmjeni ili pružanju informacija, Državni inspektorat dogovorio je suradnju sa sljedećim tijelima odnosno organizacijama: Hrvatskom diskografskom udrugom i Društvom za zaštitu audiovizualnih djela (APAW) – u svezi prometa glazbenih odnosno audiovizualnih djela snimljenih na nosacima zvuka bez odobrenja autora, njihovog vještacenja od strane Antipiratskog odjela Hrvatske diskografske udruge bez plaćanja naknade, prisustvovanja stručne osobe iz HDU inspeksijskom nadzoru, te mogućnosti skladištenja privremeno oduzetih nosaca zvuka u skladištu HDU-a; sa Službom za carinski sustav i procedure Carinske uprave Ministarstva financija potpisana je suradnja u pogledu prosljeđivanja informacija koje posjeduje Carinska uprava a koje se odnose na postojanje sumnje o povredi prava intelektualnog vlasništva pri uvozu i razmijenjene su informacije o kontakt osobama; organiziran je seminar o pretrazi računala u suradnji s udrugom proizvođača komercijalnog softvera BSA (Business Software Alliance) te dogovoreno izvješćivanje o radu BSA; s Ministarstvom unutarnjih poslova razmijenjeni su popisi kontakt osoba u cilju razmjene informacija u svezi učinkovitije provedbe prava intelektualnog vlasništva; dana 3. svibnja 2006. godine potpisan je Sporazum o suradnji u integriranom upravljanu granicom RH između Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Državnog inspektorata.

Važno je istaknuti da nadležnost za obavljanje nadzora nad zaštitom prava intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj ima 347 gospodarskih inspektora za koje je u razdoblju 2007. – 2009. godine predviđena nabava 129 prijenosnih računala s operativnim sustavom MS Office i Windows XP, 129 mobilnih pisaca i 45 digitalnih fotoaparata za njihov terenski rad, kao i nabava 5 primjeraka softvera kojim bi se omogućilo snimanje instaliranih računalnih programa s umreženih računala na jedno

racunalo u sklopu projekta PHARE 2006. godinu «Strengthening of the capacity to enforce the intellectual property rights in Croatia».

U sklopu provedbe srednjoročne mjere koja se odnosi na pružanje javnosti statističkih podataka o uspjesima provedbe zaštite radi podizanja svijesti o vrijednosti prava intelektualnog vlasništva, Državni inspektorat se ocituje na sve upite dnevnih i tjednih tiskovina te radio i TV postaja vezanih uz zaštitu prava intelektualnog vlasništva (tijekom 2006. godine bilo je oko 30 takvih ocitovanja na upite i nekoliko snimanja provedbe nadzora od strane TV postaja).

2.11. Interesne skupine

2.11.1. Hrvatska gospodarska komora

Hrvatska gospodarska komora istice da je DZIV kontinuirano i uspješno surađivao sa Zajednicom za inventivni rad u Sektoru za industriju HGK i sudjelovao u akcijama i skupovima organiziranim od strane Zajednice (sudjelovanje u radu stručnih seminara u okviru programa CARDS; suradnja u okviru provedbe projekata Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva namijenjenih inovatorima; suradnja i pomoć DZIV-a u organizaciji stručnih sadržaja na nastupima hrvatskih inovatora na domaćim i međunarodnim sajmovima inovacija).

Hrvatska gospodarska komora trajno prosljeđuje informacije iz područja zaštite intelektualnog vlasništva posebno u okviru rada različitih strukovnih udruženja i zajednica u Sektoru za industriju HGK.

2.11.2. Hrvatska obrtnička komora

U skladu sa Zakonom o autorskom pravu i srodnim pravima, Hrvatska obrtnička komora je u završnoj fazi pregovora sa ZAMP-om o sklapanju sporazuma u svezi kolektivnog ostvarivanja autorskog i srodnih prava.

2.12. Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava

2.12.1. Hrvatska udruga za zaštitu izvodackih prava – HUZIP

U okviru programa CARDS, predstavnici HUZIP-a aktivno su sudjelovali u radu na sporazumu o zajedničkom ostvarivanju prava na naknadu za reproduciranje za privatno i drugo vlastito korištenje u okviru pripreme kojega su posjetili kolektivne organizacije koje obavljaju zaštitu navedenih prava u SR Njemačkoj i Republici Austriji.

Plan za 2006. i 2007. godinu uključuje nastavak i dovršenje pregovora s udrugom korisnika i Hrvatskom gospodarskom komorom te početak naplaccivanja naknade za navedena prava.

U pogledu ostvarivanja prava na naknadu za javnu posudbu autorskih djela, istice se da nositelji prava u odnosu na koje se pravo javne posudbe u najvećoj mjeri

primjenjuje, a to su autori književnih djela, ilustratori i prevoditelji, još uvijek nisu osnovali udrugu za kolektivno ostvarivanje tih prava, unatoc činjenici što nema nikakvih pravnih niti administrativnih prepreka za to osnivanje. Iako HUZIP posjeduje odobrenje za obavljanje kolektivne zaštite i navedenih prava, bez zajedničkog djelovanja i dogovora svih nositelja navedenih prava u posebnoj kolektivnoj organizaciji za ostvarivanje navedenih prava ne može se donijeti odgovarajući cjenik i u skladu s njim provesti naplaccivanje naknadu za javnu posudbu autorskih djela.

Stoga je u planu za 2006. i 2007. godinu iniciranje, zajedno s drugim postojećim udrugama za kolektivno ostvarivanje prava, osnivanja posebne udruge za kolektivno ostvarivanje naknade za javnu posudbu.

2.12.2. Hrvatsko društvo skladatelja – ZAMP

HDS ZAMP, kao stručna služba za zaštitu autorskih prava Hrvatskog društva skladatelja, krajem 2005. godine je objedinila ostvarivanje prava za reproduciranje za privatno i drugo vlastito korištenje autorskih djela (HDSa, HUZIPa, ZAPRAFa i DHFRa), te izradila i zajednički cjenik naknada za ovu vrstu iskorištavanja predmeta zaštite. Cjenik je upućen na izjašnjavanje Hrvatskoj gospodarskoj komori i Hrvatskoj obrtničkoj komori i, nakon njihovih primjedbi, zatraženo je mišljenje Vijeca stručnjaka.

HDS ZAMP je inicirao pregovore o visini i o postupnom uvođenju predmetne naknade u cilju olakšavanja plaćanja ove naknade obveznicima. Ovi pregovori su u tijeku a obveznici plaćanja naknade su okupljeni u okviru Hrvatske gospodarske komore te se uskoro očekuje zaključenje ugovora i uvođenje sustava od 1.siječnja 2007., uz podmirenje obveza počevši od 1.siječnja 2006. godine.

U pogledu naknade za javnu posudbu autorskih djela, HDS ZAMP navodi da prema njihovim saznanjima još uvijek ne postoje udruge za kolektivno ostvarivanje prava na naknadu za javnu posudbu autorskih djela, ali istice su spremni pružiti suradnju takvim udrugama kada budu osnovane.

2.12.3. Hrvatska diskografska udruga – HDU

Između udruga ovlaštenih za ostvarivanje prava na naknadu za reproduciranje za privatno ili drugo vlastito korištenje (HUZIP, HDS I DHFR), dana 29. travnja 2005. godine zaključen je Sporazum o zajedničkom ostvarivanju prava na naknadu za reproduciranje za privatno i drugo vlastito korištenje.

Predmetnim Sporazumom stranke su ugovorile da će do početka rada posebne organizacije za kolektivno ostvarivanje navedenog prava, predmetno pravo ostvarivati HDS – stručna služba Zaštite autorskih muzičkih prava (ZAMP).

Udruge su usuglasile Cjenik naknada za reproduciranje autorskih djela za privatno i drugo vlastito korištenje koji je potom dostavljen na ocitovanje Vijecu stručnjaka.

Tijekom 2006. godine vršeni su daljnji pregovori s predstavnicima korisnika i s Hrvatskom gospodarskom komorom radi ugovornog utvrđivanja predmetne naknade.

Navedeni pregovori su u završnoj fazi pa se u 2007. godini očekuje potpisivanje ugovora i početak prikupljanja naknade za reproduciranje za privatno ili drugo vlastito korištenje.

HDU (ZAPRAF) ima odobrenje za kolektivno ostvarivanje prava za javnu posudbu na temelju rješenja DZIV-a od 14. prosinca 2004. godine te će u suradnji s drugim udrugama za kolektivno ostvarivanje prava poduzeti mjere radi ostvarivanja navedenog prava.

HDU (ZAPRAF) aktivno sudjeluje i pomaže u organizaciji seminara i savjetovanja kojima se promiče svijest o zaštiti autorskog prava i srodnih prava (npr. Savjetovanje o autorskom pravu i srodnim pravima koje se održava svake godine).

2.12.4. Društvo hrvatskih filmskih redatelja – DHFR

Izvješće o provedbi mjera iz Strategije za koje je zaduženo Društvo hrvatskih filmskih redatelja – DHFR, dano je u okviru izvješća HDS – ZAMP-a.

3. Zaključak

3.1. Razvoj zakonodavnog okvira

Dinamika zakonodavnih izmjena i priprema za zakonodavne izmjene teče u skladu s predviđenim mjerama u Strategiji. Ne uočavaju se značajniji problemi po pitanju razvoja zakonodavnog okvira. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva upozorava da nije u mogućnosti provesti izmjene Zakona o trgovini u dijelu koji se odnosi na nepošteno tržišno natjecanje kako je predviđeno u Strategiji.

3.2. Unaprjeđenje institucionalnog okvira

Dinamika provedbe mjera Strategije usmjerenih na unaprjeđenje institucionalnog okvira prema izvješćima koja su pristigla Zavodu teče u skladu s predviđenim s nekim poteškoćama.

Sam Zavod izvršio je sve pripreme za vlastiti preustroj sukladno ne samo smjernicama ove strategije nego i Programa Vlade RH za mandatno razdoblje 2003.-2007., Strateškog okvira za razvoj 2006.-2013., Znanstvene i tehnološke politike 2006.-2010., te relevantnim odrednicama NPPEU kao i cjelokupnog procesa pregovora o pristupanju Europskoj uniji u kojemu intelektualno vlasništvo ima zasebno poglavlje.

3.3. Unaprjeđenje provedbe/ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva

Mjere usmjerene na unaprjedenje provedbe / ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva prema pristiglim izvještima realiziraju se prema planiranom.

3.4. Unaprjedenje primjene/eksploatacije intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa

Prema pristiglim izvještima dinamika provedbe mjera usmjerenih na unaprjedenje primjene / eksploatacije intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa teče u skladu s predviđenim, s nekim poteškoćama. Poduzimaju se svi koraci na uspostavljanju zadovoljavajuće razine međuinstitucionalne suradnje između Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva i Zavoda u provedbi ovih mjera predviđenih Strategijom.

3.5. Interesne skupine

Iz zaprimljenih izvješća društava za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava te drugih sudionika sustava intelektualnog vlasništva, uočava se da su ovi subjekti aktivni u provedbi mjera predviđenih Strategijom, te da je dinamika provedbe mjera zadovoljavajuća.

3.6. Podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu, obuka i obrazovanje

Mjere Strategije usmjerene na Podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu, obuku i obrazovanje se provode zadovoljavajućom dinamikom.

Objedinjeno izvješće podnosi

Ravnatelj DZIV-a
Mr.sc. Željko Topic dipl.oec.